

ĐẶC ĐIỂM NGOẠI HÌNH VÀ KHẢ NĂNG SINH TRƯỞNG CỦA MỘT SỐ CÔNG THỨC LAI BÒ THỊT SỬ DỤNG TINH BÒ ĐỰC WAGYU

**Đoàn Đức Vũ¹, Phạm Văn Quyển¹, Hoàng Thị Ngân¹,
Đậu Văn Hải¹, Hoàng Thị Xuân Nguyên¹, Phạm Văn Tiềm²**

Ngày nhận bài: 03/6/2021; Ngày phản biện thông qua: 23/6/2021; Ngày duyệt đăng: 30/7/2021

TÓM TẮT

Nghiên cứu được tiến hành nhằm đánh giá đặc điểm ngoại hình và khả năng sinh trưởng của con lai giữa bò đực Wagyu với 03 nhóm bò cái gồm lai Zebu, lai hướng thịt và lai hướng sữa. Tổng số có 48 bê sơ sinh gồm công thức 1 [♂ Wagyu x ♀ (♂Brahman x ♀ Lai Sind)] là 18 con, công thức 2 [♂ Wagyu x ♀ (♂ Red Angus x ♀ Brahman)] là 16 con và công thức 3 [♂Wagyu x ♀ (♂ Holstein Friesian x ♀ Lai Sind)] là 14 con. Con lai được theo dõi đánh giá qua các giai đoạn sơ sinh, 06 tháng, 12 tháng và 18 tháng tuổi. Kết quả cho thấy các số đo thể hình và chỉ số ngoại hình đều thể hiện là con lai theo hướng thịt song không có sự khác biệt giữa các công thức lai ($P>0,05$). Khối lượng sơ sinh, 06, 12 và 18 tháng tuổi có sự sai khác giữa các công thức lai ($P<0,05$). Khối lượng sơ sinh ở 3 công thức lai dao động từ 26,4 đến 29,3kg, 06 tháng tuổi từ 121,1 đến 150,9kg, 12 tháng tuổi từ 201,7 đến 267,9kg và 18 tháng tuổi từ 277,7 đến 370,5kg. Tính bình quân cả giai đoạn từ sơ sinh đến 18 tháng tuổi thì tăng trọng cao nhất ở công thức 3 là 632,2g/con/ngày, kế đến là công thức 2 là 497,1g/con/ngày và thấp nhất là công thức 1 là 464,9g/con/ngày. Tuy nhiên, chỉ có sự sai khác có ý nghĩa thống kê giữa công thức 3 với 2 công thức còn lại ($P<0,05$).

Từ khóa: Ngoại hình, sinh trưởng, giống bò Wagyu, công thức lai.

1. MỞ ĐẦU

Trong những năm qua, công tác Zebu hóa và lai tạo đàn bò thịt đã được triển khai mạnh mẽ ở nhiều địa phương trong cả nước. Kết quả đã hình thành một số lượng lớn đàn bò lai Zebu (bò có máu bò Sind và Brahman) có khả năng sản xuất thịt vượt trội so với đàn bò Vàng Việt Nam. Tuy nhiên, so với một số giống bò chuyên thịt thì bò lai Zebu chưa có năng suất thịt cao như bò BBB, Charolais... và chưa có chất lượng thịt ngon như bò Angus, Wagyu.... Nhóm bò thứ hai được hình thành trong quá trình lai tạo là con lai giữa bò lai Zebu và các giống bò chuyên thịt như F₁ Angus, F₁ Droughtmaster, F₁ Charolais... Mặt khác, tại TP. Hồ Chí Minh, một số lượng lớn bò cái hướng sữa (lai Holstein Friesian - HF) có năng suất sữa thấp đang bị loại thải giết thịt gây lãng phí rất lớn về con giống.

Bò Wagyu là giống bò nổi tiếng của Nhật Bản với đặc điểm thịt thơm ngon và có tỷ lệ mỡ giết cao. Đã có khá nhiều nghiên cứu liên quan đến công thức lai sử dụng tinh bò đực chuyên thịt như Charolais, Simmetal, Droughtmaster, Angus, BBB...(Đoàn Đức Vũ, 2008; Phạm Văn Quyển, 2009, Nguyễn Bá Trung, 2016, Phùng Quang Trường và cs. 2018) song đối với việc sử dụng tinh bò đực Wagyu thì kết quả chưa có hoặc rất ít, đặc biệt ở các tỉnh phía Nam. Nghiên cứu này được

tiến hành nhằm đánh giá ngoại hình và khả năng sinh trưởng của một số công thức lai sử dụng tinh bò đực Wagyu phối cho 03 nhóm bò cái nền phổ biến hiện nay tại TP. Hồ Chí Minh và các tỉnh lân cận là lai Zebu, lai Angus và lai hướng sữa làm cơ sở cho việc hoạch định kế hoạch lai tạo trong tương lai.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Thời gian và địa điểm nghiên cứu

Thời gian nghiên cứu từ tháng 01/2016 đến tháng 12/2019.

Địa điểm nghiên cứu: Công ty TNHH MTV Bò sữa TP. Hồ Chí Minh.

2.2. Vật liệu nghiên cứu

Đối tượng: Bò thịt lai giữa bò đực Wagyu (sử dụng tinh để phối giống nhân tạo) với 03 nhóm bò cái nền là giống bò thịt lai Brahman, lai Red Angus và lai HF (bò sữa) được ký hiệu các công thức (CT) như sau:

CT 1 (WaBrLs): ♂ Wagyu x ♀ (♂ Brahman x ♀ Lai Sind)

CT 2 (WaAnBr): ♂ Wagyu x ♀ (♂ Red Angus x ♀ Brahman)

CT 3 (WaHfLs): ♂ Wagyu x ♀ (♂ HF x ♀ Lai Sind)

¹Phân viện Chăn nuôi Nam Bộ;

²Bộ Khoa học và Công nghệ;

Tác giả liên hệ: Đoàn Đức Vũ; ĐT: 0908240155; Email: doanducvu@yahoo.com.